



10. søndag etter Trefoldighet- 2018 – Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 55; Jer. 7:1-15; 1. Kor 12:1-11; Luk 19:41-48

I dagens evangelium er vi med på Jesu siste reise til Jerusalem. Han har gått veien gjennom Betfage og Betania og oppover til Oljeberget, en forholdsvis tung bakke å gå i varmen. Så på toppen ser han hele Jerusalem ligge der i all sin prakt. Og midt imot seg har han tempelet og tempelplassen der han rider nedover Oljeberget igjen sammen med sine disipler, på en eselfole mens folket hyller ham. Et stykke ned i bakken stopper han opp og tar igjen et overblikk over byen. Så gråter Jesus.

Rett nedfor seg har han Getsemane hagen hvor han skulle bli tatt til fange. Han ser yppersteprestens hus der han skulle bli møtt med spott og falske anklagelser. Han ser Pilatus sitt palass der han skulle få en urettferdig dødsdom, bli pisket og slått og få tildelt torne kronen. Og han ser Golgata en høyde like utenfor bymuren der hans føtter og hender skal gjennomspikres til et kors hvor han skal dø for alle verdens synder. Var det tanken på alt dette som skulle skje som fikk han til å gråte?

Nei, det var ikke på grunn av det som skulle skje med ham i de kommende dager som fikk tårene til å renne nedover kinnet hans. Når Jesus er blitt dømt og får korset som han skal bære, står det at mange og gråter langs med veien. *"Men Jesus snudde seg mot dem og sa: "Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn." Luk 23,27f.* De skulle ikke gråte over han, men over seg selv og sine barn. Hva som ligger i dette har han forklart i dagens tekst: *"Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred! Men nå er det skjult for dine øyne."* Jesus har i tre år vandret omkring. Han har helbredet syke. Han har forkynt evangeliet. Han har undervist om veien til Guds rike, men likevel så ser de ikke hva som tjener til deres eget beste. Ja, han er i ferd med å ofre livet til soning for alle deres synder, likevel vender de seg bort fra ham. *"Jerusalem, Jerusalem, du som slår profetene i hjel og steiner dem som blir sendt til deg! Hvor ofte ville jeg ikke samle dine barn, som en høne samler kyllingene under sine vinger. Men dere ville ikke. Luk 13,34.* De har forkastet ham, Guds Sønn, Løftets Sønn, som profetene hadde forkynt om i århundrer. Det løftet som Adam og Eva fikk i Edens hage, det løftet som holdt Abraham oppe, det løftet som Moses, David og alle de andre ventet på skulle oppfylles, er nå oppfylt. Men folket brydde seg ikke om han. De skulle om kort tid rope korsfest, korsfest. Jesus vet hvor inderlig de har behov for frihetens evangelium. Det er det de leter etter, men som de avviser. Jesus ser hvordan de sliter under loven. Hvordan de drives som slaver under lovens krav og bud. Dette kom han for å frelse de i fra ved selv å oppfylle loven og sone for deres synd, men de ville ikke høre. *"I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det Joh 1,4f.* Hva skjer så når Jesus blir avvist?

Nå har folket forspilt anledningen og ikke tatt imot ham. Den evige Guds Sønn må la tårene falle når han tenker på den straffen som da skal komme. Den er helt unødvendig at den skulle skje. *"Det skal komme dager da dine fiender kaster en voll opp omkring deg, omringer deg og trenger inn på deg fra alle kanter og slår deg og dine innbyggere til jorden. Det skal ikke bli stein tilbake på stein i deg, fordi du ikke forstod at tiden var kommet da Herren gjestet deg." Luk 19,23 ff.* Her viser Jesus oss at det er ikke tomme trusler han kommer med. Som en følge av folkets uvilje imot han, så ødelegges Jerusalem. I år 70 inntar romerne igjen byen, mange blir drept, tempelet og byen blir rasert og alt jevnes med jorden. Dette var Guds straff over synden. Synden er som Jesus sier dette at de ikke tror på meg og han som Gud har utsendt. Dette er ikke bare alvorsord til jøder, men i høyeste grad til deg og meg.

1. Jesus vil at alle skal bli frelst.

Guds frelsesvilje om fatter alle mennesker: "han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne." *1KO 2,4* Hans død og oppstandelse var for hele verden. Han har rettferdiggjort alle mennesker, alle Adams og Evas sønner og døtre. *"For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv." JOH 3,16.* *"Altså, likesom én manns fall ble til fordømmelse for alle mennesker, så fører én manns rettferdige gjerning til frifinnelse og liv for alle."*

Rom 5,18 Her i teksten kommer dette tydelig fram. Jesus gråter for at de ikke tar imot og fordi de har avvist hans nådetilbud. Han tenker her på alle mennesker han har møtt. Den Hellige Treenighet har med all sin kraft og styrke, med lov og evangelium, overbevist folket, fariseerne, de skriftlærde, saddukeerne, øversteprestene om deres synd og deres frelse i Jesus Kristus. Jesus har elsket dem og skulle gi sitt liv for dem på korset og sone for alle deres overtredelser. Den samme kjærlighet har Jesus til alle mennesker i dag. Hvert menneske du møter hjemme, i forsamlingen, i nabolaget, på skolen og i arbeidet, på gaten, i byen er elsket av Kristus og omfattet av hans frelsesvilje. Det være seg narkomane og alkoholikere som går gatelangs i Oslo, det være seg andre folkeslag vi har mellom oss, det være seg de som sitter i fengsel, de som er psykisk utviklingshemmede, syke. Jesu død og oppstandelse gjelder for alle. Har vi dette klart for oss i møte med andre mennesker, blir vi forsiktig med baktalelser, med fordømmende og nedlatende ord. Vi kan ikke overbevise mennesker til tro med veltalende ord. Den store gåten her er at heller ikke Jesus klarte å få bukt med vantroen. Derfor gråter Jesus. Hvordan forklare dette? Vi kan i alle fall understreke at det ikke kommer an på predikanten, hans måte å preke på, prestens utrustning, din fattige evne, dine beskjedne ord. Dette er til

stor trøst for oss som prester og for hver enkelt i det allmenne prestedømme. Heller ikke Jesus hadde alltid gjennomslagskraft. Men nytter det da? Slike tanker skal vi ikke tenke. Vi skal ta Guds Ord på alvor. Gud vil at alle mennesker skal bli frelst, så skal du og jeg med vårt liv og våre gjerninger vitne om at vår Herre Jesus er kommet for å frelse oss. Vår oppgave er på en enkel måte å forkynne evangeliet for fortapte syndere. Så får Gud sørge for resten. Han gir troen når og til hvem han vil. Det er ikke vårt problem. Vi skal være trofaste i bekjennelsen og tjenesten.

2. Den som ikke tror må selv ta ansvaret for sin synd.

Vi lærer at troen beror på Guds utvelgelse og nåde. Dette at jeg er en kristen skyldes utelukkende Guds nåde. Johannes snakker om å være født av Gud i motsetning til å være født av kjød. *"Alle som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud."* Joh 1,12f Men Skriften lærer også at de som ikke tror, de har seg selv å takke. Guds frelsesvilje er der. Men som vi har sett så ville de ikke høre. Denne utro og denne uvilje må de selv ta ansvaret for. Dette er blodig alvor. At vi så lite gir akt på dette, skyldes vår mangel på innsikt. Hører vi ikke hva Guds Ord sier? Først kommer forherdelsen så kommer straffen. Se rundt deg i dag i vår tid. Hvor vanskelig er det ikke å få gjennomslag for ordet om "Synd og Nåde". Det er forherdelsen. De har vent seg bort fra Herren. Det er skjult for deres øyne. Se også på deg selv. Hvilken fare står du i, du som har hørt evangeliet og blitt opplært i troen og i bekjennelsen? Om du svikter, tror du vel ikke at du skal unngå den samme dom som de som hadde hørt Mesteren selv?

Vi ser kanskje med misunnelse på at det går de ugudelige vel, men ser du ikke at likegyldigheten og forherdelsen er deres straff? Til slutt venter dommen. Jesu profeti om Jerusalems ødeleggelse viser oss at Gud mener alvor. Han spøker ikke. Han var altså villig til å ofre sin kjære, hellige by og tempelet, sin bolig. Her hadde gudstjenester vært forrettet i den gamle pakt, og her hadde Gud møtt sitt folk. Her hadde patriarkene vandret, her hadde Kristus gått. Her hang han på korset. Her oppstod han av graven. Her fikk disiplene den hellige Ånd. Det finnes ingen andre plasser på jorden som har så mange hellige steder som Jerusalem. Men da de forkastet Guds Ord, kunne han ikke spare nettopp denne byen som på en så ynkelig måte ble jevnet med jorden av hedninger. Derfor må vi ikke falle i den trøst at Gud er kjærlig og at han overser det ene og det andre. Dagens tekst viser oss at det er katastrofalt å slå av på Guds Ord og gjøremotstand mot det. Luther sier: *Derfor skal man ved dette eksempel merke seg Guds vrede, og vokte seg for å forakte Guds Ord.... En må vokte seg for å si: Gud er ikke så vred og vil ikke straffe så hardt. Han har latt det største klenodie på jorden, den Hellige stad Jerusalem, ødelegge slik at det ikke blir sten på sten, fordi folket, som hørte hans ord, ikke ville forbedre seg, hvordan kan du da tenke at Han vil spare oss som ligger i samme synd?"* Straffen skjedde med mest mulig folk i Jerusalem, over en million døde av sverd og pest. Nesten 100 000 ble tatt til fange og solgt som slaver for en billig penge. Jesus ser sine venner, slektninger, sitt folk og gråter. Dette må tale til oss. Gud lar seg ikke spotte, ei heller ikke i dag. Vi må lese Guds ord, ta det til oss og handle etter det. Vi får heller la fornuften bli liggende med alle sine protester, vi får tvinge vårt gamle menneske med Guds ord slik at misunnelse, kiv, trette, ærgjerrighet, egoisme og alt dette som blusser opp i oss ikke får overtaket. Vi må la oss tukte og bekjenne vår synd. Vi må ta imot evangeliet og leve i syndforlatelsens rike. Vi som har en menighet, en kirke som lærer som Guds Ord, har fått rikelig med undervisning, har desto større ansvar. Gud mener alvor. Forakter du Guds ord, lever du i strid med Guds ord enda du vet at det er galt, vil straffen komme. Den som ikke tror er allerede dømt, sier Jesus

3. Lysestaken flyttes.

I Åpenbaringen står det om en lysestake som flyttes. *"Vend om og gjør igjen dine første gjerninger! Ellers kommer jeg over deg og tar lysestaken din bort hvis du ikke vender om."* Åpen. 2,5 Med Jerusalems ødeleggelse ble lysestaken flyttet. Omar moskéen reistes på tempelplassen. Det er ingen grunn til å tvile på at nådetiden snart er ute også for våre land og folk. Vi har hatt evangeliet her i 1000 år og forherdelsen er kommet langt. Sannhet er byttet ut med løgn. Selv de som står fram som kristne ledere skiller ikke mellom sannhet og løgn. Det er få som vil høre og bøye seg for Guds ord. Derfor skal vi takke Gud og lovsynge ham for de vi har Guds ord og Sakrament mellom oss. Her ligger frelsen, håpet og evigheten.

4. Jerusalem ødelegges.

Til slutt så må vi nevne at Skriften taler om det himmelske og det nye Jerusalem. Jerusalems ødeleggelse betydde også at den gamle pakts tid for alvor er avsluttet. Nå gjelder den nye pakt. Guds Rike på jord er et åndelig rike. Her er Kristus herskeren og kongen. Det nye Jerusalem er i himmelen, men det er også Guds menighet på jord. Her hos oss, der ordet forkynnes og sakramentene forvaltes, så er Kristus til stede. Her er det nye Jerusalem. Her er Guds rike i funksjon. Med Guds ord i blant oss, har vi alle løftene i rikt mål. Han vil ikke svikte oss. Han har lovet å være med alle dager inntil verdens ende.

Amen.